

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi



Ennakoarvioinnin malli ja prosessi

Ennakoarvioinnin tavoitteet:

- jäsentää ja selventää päätöksentekoa
- tukea moniarvoista ja läpinäkyvää päätöksentekokulttuuria
- tarkastella vaikutuksia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- osoittaa ratkaisuvaihtoehtojen edut ja haitat
- tarkastella erilaisia ja eri aikoina tapahtuvia vaikutuksia samanaikaisesti ja ristiin
- arvioida vaikutuksia sillä tarkkuustasolla kuin se on mahdollista

6 VAIHETTA

Ennakoarvioinnin toteuttamiseen



Päätösten vaikutusten ennakoarviointi



EVA

Yksittäisiä vaikutustyyppejä

- Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (IVA)
- Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)
- Ympäristövaikutusten arviointi (YVA)
- Terveysvaikutusten arviointi (TVA)
- Mielen- ja mielenterveysvaikutusten arviointi (MIVA)
- Sosiaalisten vaikutusten arviointi (SVA)
- Sukupuolivaikutusten arviointi (SUVA)
- Maaseutuvaikutusten arviointi
- Yritysvaikutusten arviointi (YRVA) ym.

Erilaisia vaikutuksia arvioidaan samanaikaisesti:

- 1) kuntalais-
- 2) ympäristö-
- 3) organisaatio- ja henkilöstö- sekä
- 4) taloudelliset vaikutukset

Ennakkovaikutusten arvioinnin hyödyt

Avoimempi päätöksentekokulttuuri



Mahdollistaa eri intressien, tavoitteiden ja näkökulmien käsittelyn

Tiivistää yhteistyötä jo valmisteluvaiheessa



Varmistaa valmistelun ja päätöksenteon laatua

Suuntaa resurssit oikeaan paikkaan



Auttaa parhaan ratkaisun valinnassa

Ennakkovaikutusten arvioinnin hyödyt

VALMISTELIJAT:

- Valmistelu on avoimempaa ja järjestelmällisempää
- Yhteistyö vahvistuu ja vastuu jakaantuu
- Toimialojen välinen dialogi kehittyi
- Yhteys kuntastrategiaan terästyy

PÄÄTÖKSENTEKIJÄT:

- Eri päätösvaihtoehdot tuodaan avoimesti esiin
- Vaihtoehtoja on helpompi verrata
- Valmisteluyhteistyö ja osallisuus vahvistuvat
- Päätökset ovat vahvemmin punnittuja ja perusteltuja
- Vastuunjako selkeytyy
- Päätökset ovat kestävämpiä ja vaikuttavampia

KUNTALAISET:

- Päätösten vaikutukset kuntalaisiin ja heidän hyvinvointiinsa on pohdittu kokonaisvaltaisesti eri näkökulmista
- Päätösten vaikuttavuus lisääntyy
- Päätöksenteon avoimuus kasvaa
- Osallisuus vahvistuu luoden luottamusta

EVA esimerkki 1

Ennakkovaikutusten arvioinnin yhteenveto

Näkökulma	Vaikutuskohde	34 koulun malli		12 koulun malli		18 koulun malli	
		Lyhyt	Pitkä	Lyhyt	Pitkä	Lyhyt	Pitkä
Kuntalainen	Terveys ja hyvinvointi	-2	-1	1	3	1	1
	Oppilaiden yhdenvertaisuus	-2	-3	1	3	1	2
	Tietoyhteiskuntataidot	-1	-2	1	3	1	3
	Eheä oppimispolku	-1	-1	2	3	1	2
	Osallisuus ja kuulluksi tuleminen	0	0	0	1	1	2
	Työelämäyhteydet ja yrittäjyyskasvatus	-1	-1	1	2	1	2
	Perhearki	-2	-1	1	2	0	1
	Kunnan aikuiset asukkaat	1	1	-1	-1	0	0
	Sosiaaliset suhteet	-1	-1	1	1	2	3
	Ympäristö	Ihmisten elinolot, terveys ja viihtyvyys	-2	-3	-1	2	-1
Maaperä, luonnon monimuotoisuus, ilmasto		-1	-2	-1	2	-1	1
Maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö		2	3	0	-1	1	1
Yhdyskuntarakenne ja liikenne		2	1	-2	-3	1	1
Organisaatio ja henkilöstö	Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus	-1	-3	1	2	1	3
	Fyysinen oppimisympäristö	-3	-3	3	2	-1	1
	Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki	-1	-3	2	3	2	3
	Opetus ja opetusjärjestelyt	-2	-3	1	2	1	2
	Aamu- ja iltapäivätoiminta sekä kerhot	-1	-3	2	3	1	2
	Johtaminen	0	-1	1	2	1	2
	Henkilöstön osaaminen	-1	-2	1	2	2	3
Talous	Vuosittaiset tilakustannukset	-2	-3	2	3	1	0
	Kunnan rahoitusasema ja velkaantuneisuus	-1	-2	-3	2	-2	1
	Palvelutuotannon muutos	-1	-3	1	2	0	1

Punaisella merkitty vaikutuskohdeet, jotka kuntalaiskyselyssä arvostettiin tärkeiksi

EVA-lomake, esimerkki

-3, -2, -1, 0, +1, +2, +3

VAIKUTUKSET	VAIHTOEHTO 1		VAIHTOEHTO 2		VAIHTOEHTO 3	
	Lyhyt	Pitkä	Lyhyt	Pitkä	Lyhyt	Pitkä
KUNTALAINEN	0	1	0	1	-1	0
YMPÄRISTÖ	1	1	0	1	0	1
ORGANISAATIO / HENKILÖSTÖ	2	2	1	1	2	2
TALOUS	2	3	-1	-1	1	2
YRITTÄJYYS	2	2	2	2	1	1

EVA-mallilomake

VAIKUTUKSET						
	Lyhyt	Pitkä	Lyhyt	Pitkä	Lyhyt	Pitkä
KUNTALAINEN						
YMPÄRISTÖ						
ORGANISAATIO / HENKILÖSTÖ						
TALOUS						
YRITTÄJYYS						

Malli 1. Lyhyen ja pitkän aikavälin arvio päätösvaihtoehdoista